

Thomas Östros framhärdar:

Propositionen kommer i tid – tydlig prioritering på medicin

Det kommer en forskningspolitisk proposition som planerat 2004, och prioriteringen på området medicin ska märkas rejält. Det säger utbildningsminister Thomas Östros som ställer sig frågande till dem som befarar ett »förlorat år«.

II Finns det inte pengar till nödvändiga satsningar är det snarast önskvärt om den forskningspolitiska propositionen dröjer något år. Det har bland annat Håkan Billig, biträdande huvudsekreterare på ämnesrådet för medicin på Vetenskapsrådet, framfört i en intervju till Läkartidningen. Han är ansvarig för medicinska ämnesrådets beredningsarbete av det underlag som Vetenskapsrådet, liksom flera andra forskningsfinansiärer, nu tar fram som underlag till regeringens forskningspolitiska proposition.

Inga direktiv har dock lämnats till forskningsfinansiärerna om att bromsa arbetet med att ta fram dessa underlag. För det kommer nämligen en propp. Dessutom i tid, helt enligt planerna. I detta framhärdar Thomas Östros, även om han har lite svårt för att precisera vad detta med »i tid« egentligen betyder.

– Det kan handla om tidigt hösten 2004, eller senare samma höst, för propositionsarbetet spelar det inte någon avgörande roll. Den kan rent av dröja över årsskiftet 2004/2005. Vi har flera pågående stora utredningar som först måste bli klara, varav en handlar om forskarutbildningen, säger Thomas Östros.

– Vad jag har sagt hela tiden är att den här propositionen ska komma i mitten av mandatperioden. Det gäller fortfarande.

För att komma enligt planerna bör den dock beslutas om och överlämnas till riksdagen 2004, om direktiven till dem som tar fram underlaget ska gälla.

Till dem som befarar en urvattnad forskningspolitisk proposition är utbildningsministerns budskap lika klart, även om det kanske rymmer en något större portion av förhoppning.

– Redan detta år får Vetenskapsrådet 250 miljoner kronor mer i anslag från staten, och 2004 tror jag vi har tagit oss igenom de ekonomiska svårigheterna. Jag utgår från att det blir en tung proposition som radikalt förstärker resurserna till forskning. Och det ska märkas att vi

nu prioriterar den medicinska forskningen, säger Thomas Östros.

Stor förståelse för Vetenskapsrådets krav
Många intressenter inom forskarsamhället har efterlyst mycket kraftiga förstärkningar av de statliga forskningsanslagen. Vetenskapsrådet anser att en fördubbling av rådets resurser är nödvändig, mot bakgrund av bland annat de privata forskningsstiftelsernas minskade tillgångar till följd av börsras. Sveriges universitets- och högskoleförbund, SUHF, vill ha en förstärkning av statsanslagen till lärosätena på totalt tre miljarder kronor per år.

Thomas Östros vill inte kommentera storleken på de summor som efterfrågas annat än att han har »stor förståelse för Vetenskapsrådets krav på ökade resurser«, eller hur stora förstärkningar han anser att den kommande propositionen bör innehålla – inte ens i grova drag. Däremot anser han att staten inte kan ta ett ansvar för minskade resurser till följd av privata stiftelsers försämrade ekonomi.

– Staten kan inte bli en fladdrig aktör som reagerar på hur det går för privata stiftelser. Ska börsutvecklingen ha en inverkan på statens satsningar kan det ju slå tillbaka negativt i fråga om statsanslagens storlek om börsen börjar gå bra igen, säger Thomas Östros.

Talar hellre om prioriteringar

Nej, hellre än att tala om vilka förstärkningar i kronor en kommande forskningspolitisk proposition kan komma att innehålla, är det propositionens prioriteringar som han med desto större entusiasm uppehåller sig vid. För problemet med det minskade antalet vetenskapliga publiceringar liksom antalet citeringar är kanske inte bara storleken på anslagen, utan i viss mån även värderingarna, menar han.

– Vi får inte glömma de bästa forskarna och forskarmiljöerna i vår iver att satsa på bredden. Vi har en tradition att ge alla lika mycket, men vi måste kunna prioritera de bästa och ta ett ansvar för excellenta forskarmiljöer, säger Thomas Östros, som anser att Sveriges »ledande ställning internationellt sett i fråga om hur många som disputerar« är en garanti för bibehållen bredd inom forskningen.

FOTO: JAN HÅKANSSON

Utbildningsminister Thomas Östros framhärdar att tidsplanen gäller; forskningspropositionen kommer 2004. Och att området medicin prioriteras ska tydligt märkas.

– Det är framför allt tre viktiga grundstenar som den kommande propositionen ska bygga på: grundforskningen, åtgärder för att möta det stora generationsskiftet som vi har att vänta inom den kommande tioårsperioden, samt innovationsfrågorna. Specifikt inom området medicin vill jag prioritera biomedicin och bioteknik.

Vetenskapsrådet kommer att få en central roll för vilket innehåll den kommande forskningspolitiska propositionen ska få, och Thomas Östros vill undvika den »politiska klåfingrighet« som enligt honom utmärkte statens engagemang i forskningsfrågor under lång tid på 1990-talet. En prioritering av medicin kommer att väcka reaktioner från andra ämnesområden, liksom de idéer om en eventuell omfördelning av medel inom Vetenskapsrådet till förmån för området medicin som Läkartidningen berättade om i nr 21/2002.

– Jag har ett stort förtroende för att forskarna själva kan klara av att lösa dessa frågor, det gäller även frågan om en eventuell omfördelning av medel inom Vetenskapsrådet, säger Thomas Östros.

Peter Örn

peter.orn@lakartidningen.se